

Algemeen

gemeente
HEEZE-LEENDE

Aanbieding programmabegroting 2025

Aanbieding programmabegroting 2025

Omschrijving (toelichting)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor u ligt de begroting 2025-2028. Hierin zijn uw ambities en opgaves vertaald die in het raadsprogramma 2022-2026, de Bestuurlijke visie 2030 en de Omgevingsvisie 2040 staan. Ook gaan we hiermee de komende jaren verder aan de slag.

Uw raad heeft de Kadernota 2025 in mei van dit jaar niet vastgesteld. Dit betekent dat de basis voor deze begroting is gevormd door begroting 2024. De raadsbesluiten die sinds november 2024 zijn genomen en de circulaire tot en met de meicirculaire 2024 zijn in deze begroting verwerkt. De financiële ruimte is de komende jaren beperkt en daarom is een aantal uitgangspunten en kaders gehanteerd bij het opstellen van de begroting 2025-2028: De focus ligt op realisatie en afronding van uw raadsprogramma en voorstellen in deze begroting voldoen aan uw bestuurlijke visie 2030 en de Omgevingsvisie 2040. Omdat de thema's uit het raadsprogramma vaak meerdere programma's uit de begroting raken, treft u de te bereiken resultaten en de financiële vertaling daarvan, verdeeld over de programma's aan. Wel is bij elk programma, bij de inleiding van dat programma, expliciet verwezen naar uw raadsprogramma.

Speerpunten voor komend jaar

Dienstverlening en veiligheid

Enkele bijzonderheden waarop we u willen wijzen is dat in programma 1 de evaluatie van de BOA pilot is meegenomen in 2025. Voor de BOA-pilot zijn in 2024 en 2025 incidentele middelen beschikbaar gesteld.

Structureel is in programma 1 meegenomen dat een compleet nieuw griffieteam aan de slag is in gemeente Heeze-Leende. Ook is rekening gehouden met de paspoortpiek in aankomende begrotingsperiode. We doelen hiermee op de periode waarin het aantal aanvragen voor nieuwe paspoorten of identiteitskaarten stijgt doordat de geldigheidsduur van deze documenten is gestegen van vijf jaar naar tien jaar. Met de extra middelen kan de piek, die duurt tot en met 2028 opgevangen worden.

Voldoende passende en betaalbare woningen

De focus ligt, net als de jaren hiervoor, op het op gang houden van de woningenbouw. Dit om voldoende en passende woningen voor onze inwoners te realiseren. Zo streeft het college er ook in 2025 naar om het aantal woningen de doelen uit de woondeal te overtreffen. We gaan concrete stappen zetten in projecten als uitbreiding Breedvennen en deelgebied vier van De Bulders. Ook gaan we aan de slag met de woonzorgvisie om het bouwen op de juiste plaats en kwaliteit naar de praktijk te brengen.

Duurzaamheid, energietransitie en klimaatverandering

Op gebied van duurzaamheid zetten we een belangrijke stap met het onderzoek van het gasloos maken van Leenderstrijp. Ook start er in 2025 de rioolrenovatie van Ginderover-Somerenseweg.

Transitie landelijk gebied

In 2025 wordt er uitvoering gegeven aan de nieuwe kaders voor bedrijfsomvormingen in het buitengebied in samenspraak met betrokkenen en maatschappelijke partners. Er wordt

doorgepakt met 1 van de 2 nieuwe gebiedsvisies en de gebiedsvisie Paaldijk wordt geborgd in het omgevingsplan.

Samen bouwen aan toekomstbestendige zorg

Het raadsprogramma richt zich op het welzijn en toekomst van de inwoners van Heeze-Leende. Toegankelijke/passende zorg en bestaanszekerheid voor onze inwoners zijn belangrijke speerpunten. In het meerjarig beleidsplan Sociaal Domein is een aantal ontwikkelingen geschetst die we zien en waar we vol mee aan de slag gaan. We zien zorgaanbieders die het op dit moment moeilijk hebben en dat bij een groeiende vraag naar zorg. We zien een grotere onzekerheid onder inwoners over hun financiële situatie. We zien een toename van de vergrijzing in onze gemeente. En we zien een groter gat tussen wat er nodig is en wat we met de kennis van nu beschikbaar hebben.

De beweging van zorg naar preventie is een beweging van lange adem, maar cruciaal om onze inwoners ook op de langere termijn weerbaar en zelfredzaam te houden. En om de zorg op de langere termijn betaalbaar en beschikbaar te houden voor de meest kwetsbare inwoners in onze samenleving. Normalisatie, zelfredzaamheid en een sterke sociale basis zijn belangrijke voorwaarden. In 2025 bouwen we samen met inwoners, maatschappelijke partners en professionals verder aan een stevige sociale verbinding. Dit doen we vanuit drie programmalijnen: Samen sociaal sterk, De beweging van positieve gezondheid en Samen kansen creëren.

Belangrijke accenten programma Samen leven en participeren:

- Hervormingsagenda Jeugd en de Toekomstscenario
- Op basis van de vroege signalen een laagdrempelig en preventief ondersteuningsaanbod ontwikkelen
- Actualiseren van het integraal huisvestingsplan onderwijs
- Met de drie dorpshuizen inhoudelijke kaders uitwerken en vertalen in meerjarig financieel perspectief
- De bouw van de gymzaal De Weibossen afronden
- Start van de nieuwbouw van de Berkenschutse.
- Het realiseren van een gemeenschappelijke accommodatie voor hockey- en voetbalvereniging (Plan Lambrek)
- Actualiseren digitale erfgoedkaart uit 2012 en opstellen beleidsnota Erfgoed

De afgelopen maanden zijn de beleidsvoorstellen, ambities en budgetten waar nodig tegen het licht gehouden. Dit komt voort uit de wens om een structureel en reëel sluitende begroting aan te bieden, passend bij de capaciteit van de organisatie. Ook geven we zo gehoor aan uw oproep uit het raadsprogramma om eerst het werk af te ronden waar al geld en capaciteit in gestopt is en geen initiatieven te stapelen. Dit heeft geleid tot het voorstel om aanpassingen te doen in de exploitatie in het kader van reëel en realistisch begroten. Ook is het investeringsoverzicht gecompliceerd en is een realistisch tijdspad daaraan gekoppeld. Dit heeft geresulteerd in een reële en sluitende begroting op het begrotingsjaar 2026 na, dat nog een negatief saldo laat zien. Een nadere toelichting op het verloop van het begrotingssaldo treft u onder 'Financieel perspectief 2025-2028' aan.

Het jaar 2025 is het laatste volledige jaar voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen, waarin zoveel mogelijk geogst en afgemaakt kan worden waar deze raadsperiode aan gewerkt is, in het kader van de tien belangrijke thema's uit het raadsprogramma. Eind 2025 kan dan een overdrachtsdocument opgesteld worden, voor de volgende raadsperiode.

In goede samenwerking met uw raad, de ambtelijke organisatie, inwoners en via regionale samenwerking hebben wij de overtuiging dat gemeente Heeze-Leende erin blijft slagen om de beoogde doelen en resultaten te bereiken.

Het college van burgemeester en wethouders,

De secretaris,

De burgemeester,

C.G. Klesman-Nacken

T.M. Heldens

Inleiding financieel

Verwachte omzetting specifieke uitkeringen naar algemene uitkering

Omschrijving (toelichting)

Tijdens het recente VNG-congres jl. 25 en 26 juni 2024 is toegelicht dat bij de meeste gemeenten jaarlijks overschotten zijn. Dit wordt in de hand gewerkt door hoge accessen aan het einde van het jaar, onduidelijkheid over de hoogte van de gemeentefondsuitkering na 2026 en de vele (tijdelijke) taken erbij die ook nog laat in het jaar werden verstrekt. Dit leidt er eveneens toe dat de uitvoeringskracht niet gelijke pas houdt met de taken. Ook wordt de invulling aan reguliere activiteiten beïnvloed door een gebrek aan voldoende personeel. Daarnaast speelt een grote rol dat sinds 2019 het aantal specifieke uitkeringen fors is gestegen en dat deze uitkeringen zware administratieve en controlelasten kennen. In het recente Hoofdlijnenakkoord is dan ook opgenomen dat de specifieke uitkering een minder belastende uitkeringsvorm dient te worden en dat ze overgeheveld wordt naar het Gemeentefonds. Helaas zal dit waarschijnlijk met een budgetkorting van 10% gepaard gaan waarbij de BUIG hierbij buiten beschouwing blijft. Er is aangegeven dat de visie van de aangetreden bewindslieden bepaalt in welke vorm en in welk tempo deze omzetting gebeurt. Doordat er nog geen duidelijkheid is, hebben we voor deze begroting de voorzichtige aanname gedaan dat de specifieke uitkeringen zich zullen voortzetten zoals ze zich in 2023 hebben voorgedaan tenzij is aangegeven dat de uitkering gaat stoppen tijdens de periode 2025 tot en met 2028. Zodra meer bekend is, zal dit worden verwerkt in volgende planning & control producten.

Baten, lasten, investeringen

Omschrijving (toelichting)

Te zien is in afgelopen jaren dat bij alle gemeenten de lasten exclusief mutatie reserves toenemen en dit komt doordat het aantal en de omvang van de activiteiten steeds hoger is dan primair begroot door onder meer de impact van circulaire en specifieke uitkeringen. De omvang van de baten groeit zelfs sneller, en zijn eveneens hoger dan primair begroot. Als we kijken naar het sociaal domein dan zijn de lasten en baten al jaren hoger dan primair begroot en de toename in baten lossen de problemen niet op. Er is een structureel knelpunt tussen zorgvraag en wat kan worden geleverd. De realisatiekracht staat onder druk waardoor de lasten zich stabiliseren.

Binnen het ruimtelijk domein valt op dat er steeds minder nieuwe bouwgrondexploitaties zijn opgenomen. Voor gemeente Heeze-Leende geldt dat in deze begroting geen grondexploitatie is

opgenomen alhoewel er wel een indicatie is dat bij de Breedvennen een grondexploitatie overwogen wordt.

Gemeente Heeze-Leende is nog steeds in het traject van besluitvorming over de Regiodeal inzake de bijdrage aan de investering van Berkenschutse. Met 2024 en deze meerjarenraming is een investeringsbedrag van in totaal € 6,8 miljoen meegenomen waarbij in het weerstandsvermogen her risico is vermeld ingeval het aangevraagde bedrag niet geheel vergoed wordt.

Verhogen van de voorspelbaarheid

Omschrijving (toelichting)

Er is bij veel gemeenten en ook bij gemeente Heeze-Leende een verschil tussen de 'wereld' van de begroting en de 'wereld' van de realisatie en dit vertaalt zich in:

- Achterblijvende besteding van (bestemmings-)reserves
- Achterblijvende investeringen
- Achterblijvende ontwikkeling van grondexploitaties
- Sterk oplopende post nog te besteden subsidies en specifieke uitkeringen
- Hoge voordelige saldo's vanaf 2019

Hierdoor ontstaat bij de meeste gemeenten een patroon dat bij de begroting er voor structurele gelden tekorten zijn en dat er bij de jaarrekening geld over is. Bij gemeente Heeze-Leende is er nog een ander aandachtspunt. Het overgebleven geld is besteed aan materiële en financiële vaste activa.

Om in deze dynamiek van schurende systemen en vooral dynamische complexe opgaven een begroting op te stellen wordt ook in deze begroting van gemeente Heeze-Leende meer en meer rekening gehouden met:

- Uitvoerbaarheid meer betrekken bij ambities, plannen en begroting;
- Sturen op realisatie- en uitvoeringskracht;
- Sturen op arbeids- en leverancierscapaciteit;
- Sturen op mate van beïnvloedbaarheid van opgaven, baten en lasten.

Ter verhoging van de voorspelbaarheid is een voorstel opgenomen voor een herijking en kwaliteitsslag ten aanzien van de planning van de investeringen. Ook is een voorstel opgenomen voor het overhevelen van bestemmingsreserves met name naar de algemene reserves ingeval er geen uitgewerkt plan is voor aankomende begrotingsperiode. Verder zijn de kredieten conform het investeringsplan meerjarig verwerkt zodat bij jaarrekening verantwoord kan worden op de jaarrealisatie.

De begroting 2025 is voor begrotingsjaar 2025 reëel en structureel in evenwicht. Het resultaat leidt tot een sluitende begroting voor 2025. In de jaren daarna is de begroting niet sluitend in 2026. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het zogenaamde ravijnjaar vanaf 2026 door minder uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2026. De raming voor 2027 en 2028 is wel sluitend. Niet alleen bij gemeente Heeze-Leende zijn er zorgen en onzekerheid over 2026 en verder. Vooralsnog kiezen we in deze begroting ervoor om de septembercirculaire af te wachten en voor de jaren 2026 geen sluitende cijfers te laten zien.

Daarbij heeft een oplopende werkelijke rente zijn weerslag op de begroting die voorligt. Doordat de werkelijke rente voor de leningen van de nieuwe investeringen verdeeld wordt over alle boekwaarden, bestaande en nieuwe investeringen, vlakkt dit de stijging van de omslagrente af. Die gaat omhoog in deze begroting van 1,1% (begroting 2024) naar 1,5%.

De cijfers in deze begroting 2025 vertaalt zich in een positieve ontwikkeling van de solvabiliteit. Dit was in begroting 2024 voor het jaar 2025 16% en is gestegen naar 24% in deze begroting voor 2025. Hiermee voldoet gemeente Heeze-Leende aan de gestelde norm van de toezichthouder inzake de solvabiliteit.

Leeswijzer

Leeswijzer

Omschrijving (toelichting)

Achtereenvolgens komt in het algemene gedeelte de begroting 2025 en de meerjarenraming aan bod. Vervolgens de verplichte paragrafen en de financiële begroting.

In gezamenlijkheid bestaat de begroting uit vier hoofdstukken en vier bijlagen:

1. Algemeen

In het hoofdstuk 'algemeen' is naast de aanbieding van de begroting een toelichting op de financiële hoofdlijnen van de begroting opgenomen. Afwijkingen ten opzichte van het meerjarenperspectief in de door uw raad vastgestelde begroting 2024 worden toegelicht.

2.

Programmaplan

In het programmaplan zijn de programma's beschreven. Het omvat de inhoudelijke keuzes om de ambities te realiseren. Vervolgens staat in het programmaplan aangegeven wat gemeente Heeze-Leende wil bereiken door het benoemen van de missie, de hoofddoelstellingen uit het raadsprogramma en de beantwoording van de vragen 'wat willen we bereiken?' en 'wat gaan we daarvoor doen?'.

De programma's zijn evenals in voorgaande jaren verdeeld in thema's en per thema wordt aangegeven wat de kosten en opbrengsten zijn. Per programma zijn de te realiseren doelen zo concreet mogelijk beschreven. Binnen de programma's zijn hierdoor inhoudelijke kaders helder en duidelijk.

Er zijn drie programma's: 'Dienstverlening en bestuur', 'Wonen, bedrijven en recreëren', 'Samen leven en participeren'. Onder programma Dienstverlening en bestuur is ook de verplichte informatie over de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de vennootschapsbelasting en de post onvoorzien opgenomen.

3. Paragrafen

Hier wordt ingegaan op de verplichte paragrafen over lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, Wet Open Overheid, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid.

4. Financiële begroting

In het hoofdstuk Financiële begroting is een recapitulatie van de begroting weergegeven. De informatie over de gehanteerde uitgangspunten, de incidentele baten en lasten, reserves en voorzieningen en de geprognosticeerde balans vormen het sluitstuk van deze begroting.

De vier bijlagen bevatten de:

1. Investeringsplanning
2. Verplichte prestatie indicatoren
3. Specificatie baten en lasten per taakveld
4. Portefeuilleverdeling college

Financieel perspectief 2025-2028

Financieel perspectief 2025-2028

Het financieel perspectief start met de Begroting 2024, de raadsbesluiten gedurende 2024 en de inventarisatie van de autonome ontwikkelingen en reëel begroten gedurende 2024. Het resultaat leidt tot een sluitende begroting voor 2025. In de jaren daarna is de begroting niet sluitend in 2026. Dit wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door het zogenaamde ravijnjaar vanaf 2026 door minder uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2026. De raming voor 2027 en 2028 is wel sluitend.

Tabel 1.0 Saldo begroting 2025 en meerjarenraming 2025-2028

Begroting 2025 en meerjarenraming 2025-2028	2025	2026	2027	2028
1. Saldo begroting 2024	961	-517	-157	-157
Saldo begroting 2024	961	-517	-157	-157
2. Effect september- en december circulaire 2023	264	226	670	950
3. Effect Raadsbesluiten 2024	-336	-265	-266	-352
4. Effect voortgang 2024	-317	-317	-317	-317
Saldo begroting na circulaires 2023 en begrotingswijzigingen 2024	572	-873	-70	124
5. Beleidsontwikkeling 2025 - 2028	-1.057	-983	-925	-1.005
6. Reëel begroten	831	437	454	438
7. Indexering	-337	-232	-114	-275
8. Actualisatie personeelsbegroting	60	-170	-498	-838
9. Actualisatie Bestuur en griffie	-111	-164	-222	-284
10. Actualisatie kapitaallasten	92	301	1.077	826
11. Actualisatie OZB	124	253	337	424
12. Verhogen toeristenbelasting	80	80	80	80
13. Grondopbrengsten	10	10	10	10
14. Actualisatie gemeentefonds effect meicirculaire 2024	-201	422	362	961
15. Taakmutaties meicirculaire 2024	-146	-146	-141	-129
16. Provincie (begrotingsbrief):				
* Eenmalige korting gemeentefonds				
* Hervormingsagenda		141	104	124
* Lagere lasten Jeugdzorg		200	300	300
17. SPUK gerelateerde uitgaven	-5.418	-1.545	-154	-121
18. SPUK bijdragen van het Rijk	5.418	1.545	154	121
19. Leerlingenvervoer	-34	-39	-45	-46
20. Sociaal domein incl. herstructurering hulp bij huishouden	-347	-318	-359	-396
21. Participatiebudget	50	50	50	50
22. Inkomensoverdrachten professionele instellingen	-45	-45	-45	-45
23. Bestendigen sociale cohesie/dorpshuizen	-233	-133	-33	67
24. GGD	40	40	40	40
25. Verkabeling	-100			
26. Onderhoud bermen en sloten	-30	-31	-31	-32
27. Kleine ergernissen	100	100	100	100
28. Gemeenschappelijke regeling A2	-23	-19	-19	-19
29. Versterken inkoopfunctie	-72	-71	-69	-71
30. Inzet reserve t.b.v. afschrijvingen locatie Mariahoeve	756	756		
31. Inzet overige reserves	40	46	95	104
32. Actualisatie Afval en Riolering (voorzieningen)	157	-179	-351	-112
33. Overige voorzieningen	-196	139	310	69
34. Uitvoering Wet goed verhuurderschap en WOO	42	42	42	42
35. Overige aanpassingen	21	-135	-188	-136
Saldo begroting 2025 en meerjarenraming 2025-2028	43	-521	251	371

Toelichting op hoofdlijnen **Omschrijving (toelichting)**

Bij de afzonderlijke programma's worden de ontwikkelingen van de begrotingscijfers 2025 ten opzichte van de actuele begroting 2024 toegelicht. In onderstaande passages lichten we de overige mutaties toe zoals de ontwikkelingen over de uitkering van het gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2024 en maatregelen om de begroting 2025 sluitend te krijgen.

1. Saldo begroting 2024

In dit hoofdstuk is het verloop van het financieel perspectief 2025-2028 op hoofdlijn weergegeven vanaf de stand in de begroting 2024-2027, die in november 2024 door uw raad is vastgesteld.

2. *Effect september en decembercirculaires 2023*

De financiële gevolgen van de circulaire van september en december 2023 zijn hier aangegeven.

3. *Effect Raadsbesluiten 2024*

De raadsbesluiten zijn in de meerjarenraming meegenomen zoals ze ook eerder zijn opgenomen in de overzichten tijdens de raadsinformatiebijeenkomsten in mei en juni 2024.

4. *Effect voortgang 2024*

Op basis van de voortgang in 2024 zijn budgetten bijgesteld.

5. *Beleidsontwikkeling 2025-2028*

Per programma zijn de beleidsontwikkelingen opgenomen, zoals ze zijn gepresenteerd aan u in de overzichten tijdens de raadsinformatiebijeenkomsten in mei en juni 2024. Dit zijn zaken die we om diverse redenen, redelijkerwijs niet kunnen laten liggen.

6. *Reëel begroten*

Er is gezocht naar ruimte in de begroting van niet-benutte budgetten en het realistischer begroten door bijvoorbeeld te temporiseren. Ook is gekeken naar mogelijkheden om zaken anders aan te pakken of uit te voeren binnen het bestaand beleid. Ten opzichte van de presentatie van de overzichten tijdens de raadsinformatiebijeenkomsten in mei en juni 2024 is een eerder opgenomen verlaging voor kosten van openbare werken niet haalbaar gebleken.

7. *Indexering*

Deze mutatie betreft de actualisatie van de baten en lasten met indexering 2,2% voor de jaren 2025-2028 ten opzichte van de indexering die in begroting 2024 was opgenomen voor de jaren 2025 en verder, waarbij de baten en lasten met 3,9% geïndexeerd waren. Met verwijzing naar de jaarstukken 2023 is er ontegenzeggelijk sprake van onder uitputting op de kostencategorieën "overige goederen en diensten. Tegen die achtergrond is eenmalige bevriezing van de prijscompensatie voor de kostencategorieën opgenomen. Dit komt overeen met een bedrag van € 130.000, oplopend tot € 138.000.

8. *Actualisatie personeelsbegroting*

Voor de meerjarenraming is rekening gehouden met de indexen van de CPB-raming, waarbij als basis de recent afgesloten CAO (loopt af op 31 maart 2025) is verwerkt. In 2024 zijn er twee verhogingen: 4,75% in maart 2024 en 1,25% per 1 oktober 2024. Hierdoor is rekening gehouden met een inschatting van de meerkosten inzake woon-werkverkeer vergoedingen die per 1 januari 2025 wijzigen.

In de begroting 2024 was voor 2025 rekening gehouden met een prijsindex voor de loonindexering van 5,2%. In de CPB-raming van maart 2024 is de indexering 4,4% en dus lager.

9. *Actualisatie Bestuur en griffie*

De aanpassing is in overeenstemming met het besluit Bezoldiging politieke ambtsdragers. Voor het bestuur betekent dit een verhoging van ruim acht procent van de salariskosten en zestien procent voor de onkostenvergoeding. De griffie volgt de CAO gemeenten.

10. *Actualisatie kapitaallasten*

De kapitaallasten bestaande uit afschrijvingen en omslagrente zijn een uitwerking van de bestaande investeringen en de kredieten en investeringen voor de periode 2025-2028.

11. *Actualisatie OZB*

In deze reeks is rekening gehouden met het besluit van de raad (Kadernota 2024) om de OZB in 2025 met vier procent te laten toenemen. In 2026 met drie procent en in 2028 en 2028 met twee procent.

12. Toeristenbelasting

In de verordening Toeristenbelasting 2025 Heeze-Leende is een verhoging van de tarieven opgenomen in de marge van € 0,21 tot € 0,40 per overnachting. Dat leidt tot een jaarlijks verhoogde opbrengst aan toeristenbelasting van € 80.000

13. Grondopbrengsten

Door de werkzaamheden die verband houden met de verkoop van reststroken in rekening te brengen bij de aanvrager, zijn meeropbrengsten opgenomen van structureel € 10.000. Dit realiseren we door de grondprijs reststroken te verhogen naar € 130,00 per m2 en door huurovereenkomsten aan te passen en een hogere huur te vragen voor grond die gebruikt wordt.

14. Actualisatie gemeentefonds meicirculaire 2024

Decentrale overheden krijgen structureel € 715 miljoen vanaf 2026 om de oploop van de opschalingskorting op het Gemeente- en Provinciefonds af te schaffen, waardoor taken en middelen beter in balans zijn. Dit is aangegeven in de Voorjaarsnota 2024 van het kabinet. In de meicirculaire wordt duidelijk wat dit betekent voor de gemeente Heeze-Leende. Daarin wordt ook duidelijk tot welke lagere uitkering uit het gemeentefonds de lagere indexeringen voor 2025 gaan leiden. Verder is besloten om de nieuwe financieringssystematiek (bbp-systematiek) al vanaf 2026 in te voeren, zodat de financiering stabiel wordt. Deze overgang heeft, met uitzondering van het jaar 2025, geen financiële gevolgen voor gemeenten.

15. Taakmutaties algemene uitkering

Taakmutaties hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De volgende taakmutaties zijn meegenomen in deze meerjarenraming:

Bedragen x €1	2025	2026	2027	2028
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
Werkdrukverlaging jeugdbescherming	-16.000	-16.000	-16.000	-16.000
Vrijval reservering compensatieregelingen Voogdij 18+	-16.000	-16.000	-17.000	-17.000
Alloceren IU/DU/SU – Armoedebestrijding kinderen (DU)	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Alloceren 3D's in het sociaal team – Participatie	-98.000	-93.000	-80.000	-80.000
	-	-	-	-
	146.000	141.000	129.000	129.000

16. Begrotingscirculaire provincie Noord-Brabant

De volgende informatie is verstrekt vanuit de provincie Noord-Brabant en verwerkt:

- Gemeenten kunnen de eenmalige daling van het gemeentefonds van € 675 miljoen in 2025 aanmerken als negatieve incidentele baat. Dit is voor gemeente Heeze-Leende een

bedrag van € 475.000 die terug te vinden is in het overzicht van incidentele baten en lasten.

- Gemeenten mogen in de jaarschijven 2026, 2027 en 2028 de middelen zoals die in de Hervormingsagenda zijn afgesproken als structurele en reële raming meenemen in hun meerjarenraming. Met ingang van 2026 is rekening gehouden met een hogere opbrengst.
- Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op de uitgaven van € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen (structureel) als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Met ingang van 2026 is rekening gehouden met lagere lasten. De vertaling van de genoemde bedragen in tabel 1.0 naar gemeentelijk niveau is aan de hand van de overzichten van Pauw uitgewerkt.

17. SPUK's gerelateerde uitgaven

In verband met het kunnen voldoen aan de rechtmatigheidsvoorschriften zijn de ramingen van de diverse specifieke regelingen (afgekort SPUK's) in beeld gebracht. Het betreft hier voor 2025 een 11-tal regelingen voor een totaalbedrag van € 5,4 miljoen. In dit bedrag is de raming voor de opvang van asielzoekers inbegrepen (€ 2,3 miljoen).

De raming is budgettair neutraal. Tegenover de lasten staat een gelijk bedrag aan inkomsten (SPUK) in de exploitatie. Een (tijdelijk) positief jaarresultaat voor locatie Mariahoeve zal worden opgenomen in een bestemmingsreserve teneinde kosten in 2025 dan wel 2026 op te kunnen vangen. Pas na beëindiging van de opvangmogelijkheden zal een eventueel positief resultaat vrijvallen in de algemene reserve.

Bedragen x € 1			2025	2026	2027 ^F	2028
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	3.5 Participatie	2.390.000	994.000	-	-
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	3.5 Participatie	12.000	-	-	-
C55	Aanpak energie armoede	2.4 Milieu	81.000	-	-	-
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	3.8 Cultuur	16.000	16.000	16.000	16.000
C94	Regeling SPUK Lokale aanpak isolatie	2.1 Wonen en bouwen	60.000	210.000	-	-
D8	Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	3.1 Onderwijs	82.000	82.000	-	-
D23	SPUK Bieb	3.8 Cultuur	110.000	-	-	-
lenW E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027	2.6 Water	105.000	105.000	-	-
lenW E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	2.2 Openbare ruimte	33.000	33.000	33.000	-
EZKF28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	2.4 Milieu	209.000	106.000	106.000	106.000
TGO	Opvangasielzoekers	3.5 Participatie	2.320.500	-	-	-
			5.418.500	1.546.000	155.000	122.000

18. SPUK's gerelateerde bijdragen van het Rijk

Tegenover de lasten staat een gelijk bedrag aan inkomsten, tenzij een uitkeringsvoorwaarde is opgenomen dat het saldo door een gemeente kan worden gehouden.

19. Leerlingenvervoer

De omvang binnen de bestaande meerjarenraming was niet meer in overeenstemming met de werkelijke kosten. De basis is hierop aangepast, inclusief indexering.

20. Sociaal domein inclusief herstructurering hulp bij huishouden

De bijstelling omvat verhogingen door indexeringen tot het niveau die binnen het werkveld worden gehanteerd. Daarnaast is sprake van tariefsverhogingen. De verhogingen zijn onder andere voor bijdragen aan samen voor jeugd, landelijke zorg jeugd, veilig thuis en combinatie jeugdzorg. De maatwerkvoorziening voor huishoudelijke hulp vanuit de Wmo wordt geherstructureerd en is daarom verlaagd.

21. Participatiebudget

Het participatiebudget wordt gebruikt om de kosten voor re-integratie en participatie van inwoners die behoren tot de doelgroep van de participatiewet te financieren. Denk hierbij aan bijstandsgerechtigden, maar ook inwoners zonder uitkering maar die met verminderde loonwaarde bij een reguliere werkgever kunnen werken. In 2023 is er een ruim overschot (€ 150.000) geweest op dit budget. Dit had diverse oorzaken met onder andere het niet voldoende

in beeld hebben van de afstand tot de arbeidsmarkt van de bijstandsgerechtigden. Inmiddels is er een duidelijker beeld en gaat gemeente Heeze-Leende sturen op inzetten van zinvolle re-integratietrajecten, waardoor de inwoners meer kunnen 'meedoen'.

22. Inkomensoverdrachten professionele instellingen (subsidies sociaal domein)

Het betreft hier een ophoging van de bedragen aan gesubsidieerde professionele instellingen binnen het sociaal domein.

23. Bestendigen sociale cohesie/ accommodaties

Om invulling te geven aan het deel van het raadsprogramma dat gaat over het bestendigen van de sociale cohesie vindt een oriëntatie plaats waarbij nader wordt gekeken of en welke versterking nodig is ten aanzien van ontmoeting via dorpshuizen. Vooruitlopend op nadere besluitvorming door de raad is een voorlopige raming meegenomen van € 300.000 in 2025 aflopend naar € 100.000 in 2027.

24. GGD

Het betreft hier een raming die bij nadere analyse te hoog bleek.

25. Verkabeling

Voor 2025 wordt de eerste fase voorzien van het ondergronds brengen van hoogspanningskabels.

26. Onderhoud bermen en sloten

Hetgeen uit de aanbesteding naar voren is gekomen, is dat de kosten voor onderhoud van bermen en sloten hoger zijn.

27. Kleine ergernissen

De gemeenteraad heeft jaren geleden de kleine ergernissen ingezet om bewoners aan te laten geven welke problemen/ergernissen zij in de openbare ruimte opmerken en daar ook meteen, na de juiste afwegingen, iets aan te kunnen doen. In jaarrekening 2022 en 2023 is € 97.000 respectievelijk € 91.000 besteed. Door structureel € 100.000 te besparen op kleine ergernissen zal deze taak niet meer worden uitgevoerd.

28. Gemeenschappelijke regeling A2

Betreft een actualisatie van cijfers door een begroting en bestuursrapportage van de gemeenschappelijke regeling A2. Deze reeks dient in aanvulling te worden gezien op de reeks die al eerder in de overzichten heeft gestaan die tijdens de raadsinformatiebijeenkomsten in mei en juni 2024 zijn verstrekt.

29. Versterken inkoopfunctie

De kosten voor het begeleiden van inkoop- en aanbestedingstrajecten blijken op realisatiebasis hoger.

30. Inzet reserve t.b.v. afschrijvingen locatie Mariahoeve

Door ultimo 2024 een bestemmingsreserve te vormen van de jaarlijkse saldi van ontvangen GOO-normbedragen kunnen de afschrijvingen in 2025 en 2026 opgevangen worden uit de bijdrage van het Rijk. GOO staat voor gemeentelijke opvang Oekraïense ontheemden.

31. Inzet overige reserves

De reeks laat een positief effect zien op het begrotingssaldo. Dat komt door de dekkingsbijdragen van de bestemmingsreserves (onttrekkingen).

32. Actualisatie afval en riolering (voorzieningen)

Voor de raming van de baten en lasten inzake beide taakvelden is de opstelling van de vak afdeling gevolgd, inclusief de voorzet ten aanzien van de tarieven 2025-2028. Deze ramingen

zijn afgezet tegen de ramingen in de meerjarenraming 2024-2027. De daaruit voortvloeiende verschillen zijn hier opgenomen in de vorm van extra dotaties/onttrekkingen. Op deze wijze worden de middelen die van derden worden verkregen, behouden voor beide taakvelden, hetgeen vereist is. Voor 2025 worden eenmalig verhuiskosten verwacht. Doordat het hier een gesloten systeem betreft, worden deze opgevangen binnen de reserve.

33. Overige voorzieningen

De inzet is conform de opstelling van de tabel voorzieningen.

34. Uitvoering Wet goed verhuurderschap en WOO

In een eerdere opstelling van de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds (voorgaande jaren) is in de bestaande meerjarenraming een taakmutatie voor Wet goed verhuurderschap opgenomen. Daarmee is sprake van een dubbeltelling, die hiermee wordt gecorrigeerd. Binnen de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds is een bedrag beschikbaar van € 25.000 voor de uitvoering van de Wet Open Overheid (afgekort WOO). Dat bedrag was vooralsnog gereserveerd als taakmutatie. Het is evenwel ook afgedekt in de bijdrage aan de A2 die de werkzaamheden uitvoert. De taakmutatie is hiermee vervallen.

35. Overige aanpassingen

Dit betreffen restposten.

